

Sprawozdanie z kontroli
przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej

Termin przeprowadzenia kontroli: 29 grudnia 2023 roku

Kontrolę przeprowadził: Sędzia Sądu Rejonowego w Jaśle Maria Gawłowska

Podstawa prawna kontroli :

1. art.43 ustęp 1 - 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U.Nr.111 poz.535 z późniejszymi zmianami) ;
2. art. 43 a ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U.Nr.111 poz.535 z późniejszymi zmianami) ;

Zakres kontroli :

Zgodnie z treścią art. 43a ustęp 1 ustawy o ochronie zdrowia przedmiotem kontroli jest :

- **przestrzeganie praw osób, w stosunku do których zastosowano ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania domu pomocy społecznej .**

Stosownie do treści art. 43 ustęp 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej została zawiadomiona o przystąpieniu do czynności kontrolnych.

Funkcję Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej pełni Pani Anna Mozola.

W sprawozdaniu z kontroli , która miała miejsce w dniu 9 grudnia 2022 roku sformułowano zalecenia pokontrolne . Dotyczyły one przekazania mieszkańcom w sposób przyjęty w Placówce informacji odnośnie przysługujących im praw w razie uznania, że ich uprawnienia do samodzielnego opuszczania Placówki zostały naruszone.

Zalecenia pokontrolne zostały w całości wykonane.

Od dnia 1 stycznia 2023 roku w Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej obowiązuje Procedura dotycząca możliwości ograniczenia samodzielnego opuszczania Domu Pomocy Społecznej przez mieszkańca.

W Procedurze szczegółowo określono przesłanki zastosowania ograniczenia samodzielnego opuszczenia Domu Pomocy Społecznej przez mieszkańca. Wskazano formy ograniczenia oraz określono kto i w jakim trybie może wystąpić do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego z wnioskiem o uchylenie nałożonego ograniczenia.

Na szczególną uwagę zasługuje postanowienie Procedury według którego zastosowanie ograniczenia samodzielnego opuszczania Placówki nie wyklucza możliwości opuszczania Domu w towarzystwie pracownika, osoby bliskiej lub opiekuna prawnego.

Procedura została umieszczona na tablicach ogłoszeń kontrolowanej Placówki, wobec powyższego mieszkańcy mogą swobodnie zapoznać się z jej treścią.

Procedurę określoną treścią przepisu art. 55 ustęp 2a - 2f ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej **wdrożono wobec jednej mieszkanki**.

Kontrolującemu okazano całość dokumentacji związanej z zastosowaniem wymienionej procedury.

Ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania domu pomocy społecznej zastosowano wobec mieszkanki przebywającej w kontrolowanej Placówce na podstawie samodzielnie wyrażonej zgody

Według diagnozy specjalisty psychiatry mieszkanka cierpi na zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu. Wymaga opieki drugiej osoby, nie jest w stanie samodzielnie egzystować. Wobec zgłaszanych przez mieszkankę oczekiwań związanych z opuszczeniem domu pomocy społecznej została ona poddana badaniom lekarskim.

Według zaświadczenia lekarskiego z dnia 24 stycznia 2023 roku mieszkanka cierpi na zaburzenia zachowania mogące stwarzać poważne zagrożenie dla jej zdrowia i życia wobec powyższego wskazane jest ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania przez nią terenu domu pomocy społecznej na okres trzech miesięcy.

W dniu 27 stycznia 2023 roku Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej wydała decyzję wprowadzającą ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania Placówki na okres trzech miesięcy to jest od 27 stycznia 2023 roku do dnia 27 kwietnia 2023 roku. Decyzja zawiera uzasadnienie oraz szczegółowe pouczenie kto i w jakim trybie może wystąpić do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego z wnioskiem o uchylenie nałożonego ograniczenia.

Decyzja została doręczona mieszkance za potwierdzeniem odbioru.

Przed wydaniem decyzji Dyrektor kontrolowanej Placówki dokonała szczegółowych ustaleń w zakresie możliwości funkcjonowania mieszkanki poza ramami domu pomocy społecznej. Według informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzozowie dom zajmowany przez mieszkankę przed umieszczeniem w domu pomocy społecznej obecnie nie nadaje się do zamieszkania, nikt z jej rodziny nie jest w stanie objąć ją opieką całodobową. Opieki takiej nie może jej również zapewnić wymieniony Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Mieszkanka nie kwestionowała decyzji Dyrektora Domu i nie złożyła odwołania do sądu opiekuńczego.

Dyrektor Domu w terminie ustawowym zawiadomiła Sąd Rejonowy w Sanoku, Wydział Rodzinny o zastosowanym ograniczeniu.

Wszelkie wymogi związane z zastosowaniem procedury określonej treścią przepisu art. 55 ustęp 2a - 2f ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zostały spełnione.

W dniu 6 lutego 2023 roku mieszkanka umieszczona została w Oddziale Psychogeriatrici Szpitala Specjalistycznego w Jarosławiu. Na wniosek członka rodziny mieszkanki wszczęte zostało postępowanie o jej ubezwłasnowolnienie.

Istotną częścią czynności kontrolnych był osobisty kontakt z mieszkańcami. Kontrolujący odwiedzał mieszkańców w ich pokojach mieszkalnych oraz rozmawiał z nimi podczas zajęć terapeutycznych. Mieszkańcy ze względu na swój stan zdrowia nie wyrażają woli samodzielnego opuszczania Placówki. Z ich wypowiedzi wynikało, iż nie doznają żadnych formalnych ograniczeń w tym zakresie jak również w zakresie odwiedzin rodziny i znajomych a także korzystania z przepustek.

Każdy z mieszkańców ma możliwość nieograniczonego kontaktu z członkami rodzin i znajomymi w każdej z dostępnych form – osobistego, telefonicznego i korespondencyjnego.

Mieszkańcy mają prawo do spędzenia czasu poza ramami Placówki w ramach wielodniowych przepustek jeżeli wyrażą taką wolę a członkowi ich rodzin zobowiążą się do przejęcia opieki nad nimi w tym czasie.

Wyniki kontroli wskazują iż prawa mieszkańców w zakresie możliwości samodzielnego opuszczania Placówki nie zostały w żadnym zakresie naruszone.

Wyniki kontroli nie dają podstaw do formułowania zaleceń pokontrolnych

Jasło dnia 8 stycznia 2024 roku

Sędzia Sądu Rejonowego

Maria Gawłowska